

KÚRIA

Bfv.I.1140/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év november hó 18. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hamis tanúzás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.Fk.24.099/2010/60. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.5326/2013/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2012. október 5-én meghozott 3.Fk.24.099/2010/60. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli hamis tanúzás büntettében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 238. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], ezért halmazati büntetésül hat hónap - végrehajtásában kettő évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, valamint kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2013. június 26-án jogerőre emelkedett 27.Bf.5326/2013/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terhelttel szemben kiszabott büntetést ötszáz napi tétel pénzbüntetésre enyhítette, egy napi tétel összegét négyszáz forintban határozta meg.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjaira hivatkozással felülvizsgálati indítványt.

Álláspontja szerint a bíróság a vádtól eltérően olyan tényállást állapított meg, ami a vádiratban nem szerepelt, és ezáltal megsértette a Be. 2. § (3) és (4) bekezdésében szabályozott vádhoz kötöttség elvét. Mindezen túl arra is hivatkozott, hogy a bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan, az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást arra nézve, hogy mi hangzott el a gépkocsiban, míg a másodfokú bíróság jogellenesen, nyilvános ülésen egészítette ki az iratok tartalma alapján a tényállást. Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a másodfokú határozatot helyezze hatályon kívül, és a vele szemben indult eljárást szüntesse meg, vagy a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány abban a részében, ahol az ügydöntő határozat megalapozottságát támadja, a törvényben kizárt; emellett a másodfokú bíróság nem bizonyítékot mérlegelt felül, hanem a büntetőeljárási szabályoknak megfelelően - az elsőfokú bíróság által meghallgatott tanúk vallomása alapján - az első fokú ítéleti tényállást a szükséges mértékben kiegészítette.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem lépték túl a vád kereteit sem személyi, sem tárgyi vonatkozásban, ugyanis annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről határoztak, akit az ügyész megvádolt, és olyan cselekmény miatt, amely miatt az ügyész vádat emelt; a bizonyítás eredményeképpen a terhelti cselekmény nem vált alapvetően más vagy új cselekménnyé, a megállapított tényállás lényeges elemeit tekintve megfelelt a vád tárgyává tett cselekmény történeti leírásának.

Ezért megítélése szerint az eljáró bíróságok a jogerős ügydöntő határozat meghozatala során a Be. 373. § (1) bekezdésének I. c) pontjában írtakat nem sértették meg. Utalt arra is, hogy a vád törvényességének nem feltétlen tartalmi eleme a vád tárgyává tett cselekmény büntető törvény szerinti minősítése, és a bíróság nincs kötve a vádlónak a vádban foglalt cselekmény minősítése kapcsán tett indítványához, valamint nem érinti a vád törvényességét az sem, ha az eljárás során a cselekmény minősítése - akár többször is - változik, ezért a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti felülvizsgálati ok ilyen tartalmú alaki jogsértéssel nem valósult meg.

Az elkövetői alakzat esetleges téves megállapítása pedig álláspontja szerint nem eredményezte anyagi törvénysértő büntetés

kiszabását, ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn (Fk.BF.1389/2014).

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges más eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta.

A terhelt indítványa az eljárási szabálysértésekre hivatkozó részében részben alaptalan, részben pedig kizárt.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság ügydöntő határozatát a Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontja szerinti, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéssel, azaz törvényes vád hiányában hozta meg.

A Be. 2. § (1)-(3) bekezdései szerint a bíróság az ítékezés során törvényes vád alapján jár el. Törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz.

Ahogy azt a BKv 1. számú kollégiumi vélemény 1. és 2. pontjában a Kúria kifejtette: a vád törvényességének alaki feltétele, hogy a bírósági eljárás lefolytatását vádlói jogosultsággal rendelkező személy kezdeményezze, és a törvényes vád minimális tartalmi követelménye, hogy meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A vád tárgyává tett cselekmény körülírása pedig akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét és idejét stb.

A Fővárosi Ügyészségi Nyomozó Hivatal Nyom.110/2005. számú vádirata a fenti kritériumoknak maradéktalanul megfelelt.

A vádirat szerint ugyanis a terhelt **T1-t** és **T2-t** 2003. június 18. napján rábírt arra, hogy ugyanezen a napon a ...-i Rendőrkapitányságon fogatosítandó kihallgatásukkor a nyomozó hatóság előtt 241/2003.bü. számon folytatott büntetőügyben a korábban megtett és az elkövetőkre nézve terhelő tartalmú

tanúvallomásaikat vonják vissza, és ennek a felhívásnak **T1** és **T2** eleget téve az ügy lényeges körülményeire vonatkozóan hamis vallomást tettek. Ezzel az ügyész vád tárgyává tette a terheltnek a hamis tanúzás büntettségében elmarasztalt **T1** és **T2** által megvalósított szándékos bűncselekményhez kapcsolódó magatartását.

A Fővárosi Törvényszék - vizsgálva a terheltnek és védőjének a vád törvényességét vitató érveit - helytállóan utalt a Legfelsőbb Bíróság eseti döntései által kialakított gyakorlatra, amely szerint a vádhoz kötöttség elvéből fakad a tettazonosság szükségessége, vagyis az ítéletnek a vádirat által leírt cselekménnyel kapcsolatos tényeket kell tartalmaznia, azonban a bíróság olyan tényeket is rögzíthet ítéletében, amit a vádirat tényállása nem tartalmaz.

Ahogy arra helytállóan utalt is, a vádelv nem követeli meg a vád és az ítélet tényállása közötti teljes történeti azonosságot, miután a bíróságnak a bizonyítás során a tényállás hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázására kell törekednie. A bizonyítás eredményéhez képest az ítéleti tényállás több vonatkozásban eltérhet a vádirati tényállástól - így akár az elkövetés helye, akár az ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye, stb. tekintetében - anélkül, hogy az a vádelvet sértené.

Amennyiben a megállapított tényállás ugyan nem fedi teljesen a vádiratban leírt tényeket, de a bűncselekmény törvényi tényállásának lényeges elemeit alkotó tények tekintetében annak megfelel, az a tettazonosság keretein belül marad.

Ebből következően azzal, hogy az eljáró bíróságok a vádtól eltérően nem a bűncselekmény elkövetésére történő rábírást, hanem az ugyanazon bűncselekmény elkövetéséhez nyújtott segítséget rótták fel a terheltnek, sem az elkövető kilétében, sem az elkövetési magatartás lényegét illetően nem változtattak a vádbeli tényeken, azaz a vádelv nem szenvedett sérelmet.

A Be. 2. § (4) bekezdése szerint a bíróságot a vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítése tekintetében a vádló indítványa nem köti, így a vád törvényességét nem érinti az elkövetői alakzatnak a vádtól eltérő - jelen esetben a cselekmény felbujtóként helyett bűnsegédként elkövetettként történő - értékelése sem.

Így az indítványozónak a törvényes vád hiányára alapozott indítványa nem foghatott helyt.

A Be. - előbbiekben már hivatkozott - 416. § (1) bekezdés c) pontja tételesen felsorolja azokat az eljárási szabálysértéseket, amelyekre tekintettel felülvizsgálatnak van helye. Ezeknek a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, valamint a II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott, feltétlen hatályon kívül

helyezést eredményező eljárási szabálysértések köre nem bővíthető.

Ezek között a másodfokú bíróság által az első fokú ítéleti tényállás kiegészítése és helyesbítése során megvalósított esetleges eljárási szabálysértések, így a Be. 351. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a Be. 353. §-ában írt rendelkezések megszegése nem szerepelnek.

Emellett a Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és az a felülvizsgálati indítványban nem támadható. Ebből következően ez a tényállás akkor is irányadó, ha megalapozatlan.

Miután a bizonyítékok tilalmazott felülmérlegelésére és ezen keresztül a tényállás megalapozatlanságára hivatkozás az irányadó tényállás támadásának minősül, emiatt az indítvány ezen része miatt is kizárt a felülvizsgálat.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok mellett az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt és az indítványban nem hivatkozott eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta.

Azonban ilyen egyéb eljárási szabálysértést sem észlelt.

Ezért a Kúria - a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva - a Be. 426. § alapján a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.Fk.24.099/2010/60. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.5326/2013/12. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. november 18.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

TóthLné
bíróági tisztviselő